

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

§. 1. De Natura Appellationis. Ubi etiam de Supplicatione, Revisione, &
Remedio Nullitatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

14. Quid Relatio, & quomodo differat ab eadem.
 15. An recusari possit Judex tam Ordinarius, quam Delegatus.
 16. Et ob quam causam.
 17. Quid Juris, si causa recusandi sit dubia.
 18. Adhuc a Judice recusato pendente lite an sint nulla.
 19. Quid hodie loco Relationis sit in usu in foro Civili, cum de Jure sit sublata.

A Sententia, ne transeat in rem judicatum, & executionem post se trahat, appellare nonnunquam sicuti possunt, ita & solent Partes, quæ se putant per sententiam iniquè læsas. Quia appellatione interposita finitur quidem prima instantia, sed inchoatur secunda apud alium Judicem, adeoque impeditur finis controversiæ totius. Quia verò tum sententia finalis, tum ejus executio, impeditur etiam Recusatione Judicis, & Relatione causæ ad Superiorem, item aliquo modo per Supplicationem, Revisionem, & Remedium Nullitatis, etiam de his hic agere oportet. Itaque 1. tractabimus de natura ipsius Appellationis, Supplicationis, Revisionis, & Remedij Nullitatis. 2. De Appellante & Judice Appellationis. 3. De Materia Appellationis. 4. De Appellationis Facultatibus, & de Apostolis. 5. De Modo Appellationis, & effectu ejusdem. 6. De Recusationibus & Relationibus, de quibus etiam in Titulo fit mentio.

§. I.

De Natura Appellationis. Ubi etiam de Supplicatione, Revisione, & Remedio Nullitatis.

Cicendum 1. per Appellationem hoc loco intelligi provocationem ad superiorem Judicem; quæ si fiat ab actibus Judicialibus, puta a sententia vel Definitiva vel Interlocutoria, vel a jussu Judicis, nimis brevem terminum Partis, v. g. ad comparandum assignantis &c. & a gravamine, quod quis a Judice sibi illatum existimat, est propriè dicta Appellatio, & vocatur Judicialis. Si verò fiat ab actibus extrajudicialibus, quibus aliquis se vel jam gravatum queritur, vel probabiliter gravandum timeat, sive de in gravamen inferatur vel timeatur a Parte adversa, sive a Jodice extra Judicium, est appellatio impropiè talis, & appellatur Extrajudicialis, vel potiùs Provocatio ad causam Superiorem deferendam. c. 5. h. t. Hujusmodi appellatio extrajudicialis est, quando quis se opponit electioni, presentationi, collationi beneficiorum factæ, vel quam futuram timeat, c. 5. cit. c. 46. §. 1. eod. c. 19. 29. de Elect. Item quando quis suspicatur, sibi imminere captivitatem, incarcerationem, excommunicationem &c. & propterea confugit ad Superiorem vel Judicem: aut quando quis a Jodice extrajudicialiter nominatur tutor, curator &c. Appellatio Judicialis dividitur 1. in eam, quæ fit a sententia Interlocutoria, & in eam, quæ fit a Definitiva. 2. In Rationabilem seu Legiti-

mam, quæ fit iusta de causa ac servatis de Jure servandis, & in Frustratoriam, quæ tantum litis protrahendæ, vel differendæ solutionis causâ interponitur. Huic vicinæ sunt Frivole seu Leves, quæ ex futilibus, ac minimis rationibus fiunt. Sed frustratoria & frivola appellationes merito rejiciuntur tanquam temerariæ. per l. tutor. 41. ff. de Usur. c. 61. h. t.

Sc. 2. Supplicationem, prout hoc loco & strictè sumitur, esse petitionem humilem, qua quis, cui medium ordinarium Appellationis non competit adversus sententiam, allegato gravamine rogat Principem, ut ex gratia & benignitate retractet sententiam, & adversus illam restituat supplicantem. Abb. in c. ex litteris 4. de in integr. rest. n. 6. Itaque Supplicatio solummodo tunc habet locum, utpote remedium extraordinarium, ubi negatur Appellatio tanquam remedium Ordinarium, quod ferè contingit in supremis tribunalibus. Supplicare autem quilibet, qui se per sententiam existimat læsum, potest. l. si quis adversus 5. §. Auth. quæ supplicatio. C. de precib. Imperat. offer. ac notat Gl. in c. cit. v. supplicavit. Differt Supplicatio ab Appellatione 1. quòd sit remedium extraordinarium, in gratia, non in iustitia fundatum. 2. Quòd non suspendat executionem sententiæ, cum se funder in mera gratia. Debet tamen is, in cujus favorem sit executio, cautionem præstare de restitutione facienda, si supplicans obtineat causam. 3. Quòd fieri possit ad eundem Judicem, qui sententiam tulit, etiamsi Princeps non sit. 4. Quòd non tantum intra 10. dies, sed, si fiat Principi, per integrum biennium a prolatione sententiæ interponi possit. Si tamen post 10. dies interponatur, cessat obligatio præstandi dictam cautionem in executione. 5. Quòd tantum semel super eadem causa permittatur. 6. Quòd possit in quacunque causa interponi. l. 5. §. Auth. cit. junct. Gl. in l. un. C. de sent. Præf. Prætorio. & passim DD. Contraria omnia reperiuntur in Appellatione. Is autem, cui supplicatur, utique non poterit retractare sententiam, nisi causam reviderit prius. Unde

Sc. 3. Revisionem valde vicinam esse Supplicationi, imò hodie in Imperio Romano substitutam esse Supplicationi. Est remedium extraordinarium, quo petitur a Superiore, ut sententiam, a qua appellare non licet, v. g. propter dignitatem Judicantis, unà cum Actis revideat vel per se vel per constitutos Revisores, ac, si comperit injustam esse, reformet. Atque in hunc finem alicubi instituta sunt Consilia Revisoria. Debet peti intra 4. menses: causæ gravaminis exprimi unico scripto, in quo nihil novi, v. g. nova probatio prius omissa, ponendum: deponi a petente revisionem certa pecuniæ summa, quam amittit, si causam apud Revisores amittat; recipit, si ibidem obtineat; sufficit tamen cautio de illa summa, & quidem apud pauperes etiam juratoria. Neque per petitionem Revisionis suspenditur executio sententiæ, ut contra Gail vult Gilhausen & Kaut, licet cautionem præstare teneatur de restituendo iudicato Pars, in cujus favorem executio fit.

fit. Locum ferè habet in summis Tribunalibus tantum. Vid. *Recess. Imper. de anno 1654. à §. 125.* ubi etiam pro Camera Imperiali negatur Revisio in illis casibus, in quibus non conceditur appellatio de Jure Communi: item negatur, nisi summa capitalis, super qua litigatur, saltem conficiat 2000. thalerorum Imperialium. *Ordin. Cam. p. 3. tit. 53. Gail. l. 1. observ. 153. seqq. Haun. to. 5. tr. 5. à n. 498.*

Sc. 4. *Remedium Nullitatis* esse, quando quis arguit sententiam nullitatis propter aliquem defectum substantialem. Ex quibus autem capitibus sententia reddatur nulla, & sic retractari debeat, docuimus in *tit. preced. §. 2.* Oppositio nullitatis proponi potest vel per modum actionis, vel per modum exceptionis: item vel principaliter & absque alio remedio, vel cumulatim cum appellatione, nimirum sub disjunctione dicendo: sententiam vel esse nullam, vel saltem injustam. Differt hoc Remedium ab Appellatione. 1. Quod non necessariò coram superiore debeat, sed etiam coram eodem iudice proponi possit, qui sententiam tulit, modò is fuerit Ordinarius; si enim fuisset Judex delegatus ad causam particularem, is adiri non amplius posset, sed deberet adiri delegans; quia Judex delegatus, qui per sententiam prolationem functus est suo officio, jurisdictionem amittit, & cessat esse Judex respectu talis causæ. c. in litteris de Offic. deleg. Differt 2. Quod nullitas sententiæ, si opponatur principaliter & se sola, proponi possit usque ad 30. annos, sit habet communis ex l. 3. C. de Præscr. 30. vel 40. ann. quamvis de Jure Novo *Recess. Imper. cit. §. 127.* in Camera Imperij proponi debeat intra 10. dies, sicut appellatio, nisi nullitas sit infanabilis, uti est, quæ provenit ex persona Judicis, vel illegalitate litigantium. 3. Quod oppositio nullitatis non suspendat executionem sententiæ; sicut appellatio suspendit. *Clem. 1. de sent. & re jud.* Nisi nullitas sit notoria & evidens, aut manifestè probata, v. g. sententiam esse latam ex falsis instrumentis. l. ult. C. si ex fals. instr. & *Clem. cit.*

Dico 1. Appellatio Judicialis est provocatio ab inferiore ad superiorem Judicem ratione gravaminis, per sententiam illati, ritè & gradatim facta. Text. & DD. in l. 21. ff. 1. seqq. & *C. h. t. c. 17. seqq. & c. 66. eod. nominatim Zoësius h. t. n. 1.* Ratio est, quia appellatio fit ideo, ut sententia auditis causæ meritis reformetur: ergo in Judice, ad quem appellatur, requiritur superioritas, & jurisdictio aliqua, ut judicari possint acta & judicata à priori Judice; cum par in parem potestate jurisdictionis careat. Unde Judex ad quem seu secundæ instantiæ (sic appellatur ille, ad quem provocatur) debet esse superior Judice à quo (sic dicitur prior Judex, qui in prima instantia tulit sententiam) in jurisdictione, & simul in eodem foro, scilicet in Ecclesiastico, vel in Sæculari, in quo fuit Judex inferior primæ instantiæ. Patet etiam, appellari non posse à summis Principibus, & supremis eorum Curijs, ut à Camera Imperiali, aut ab Aulico Imperatoris Consilio: neque à Papa ad Concilium Generale, quia

Papa est supra Concilium: neque ab Arbitrio Compromissarijs, quia non sunt Judices; licet appellari possit ab Arbitris Juris. c. n. de off. de leg. in 6. Dixi, ritè & gradatim facta, nimirum debito modo, de quo infra, & regulariter observato ordine, ita ut non immediate appellatur ad supremum Judicem, si aliqui intermedii Abbatis non exempti, regulariter loquendo, esset appellandum ad Episcopum, ab hoc ad Archiepiscopum, ab isto ad Patriarchum, vel ad Legatum Papæ, vel ad ipsum Papam, per c. 66. h. t. Fallit tamen 1. in causis Ecclesiasticis, in quibus à quolibet Judice licet appellare immediate ad Summum Pontificem, vel Nuntium Apostolicum. *can. 4. seqq. caus. 1. q. 6. c. 7. & §. 2. b. t. c. 1. de Off. Leg. 2.* In causis pupillorum & miserabilium personarum, quibus conceditur immediate ad summum Principem recurrere. l. un. C. quando Imperator Id quod probabiliter etiam competit Studiis per Auth. habita. C. ne filius pro patre. 3. Si contra quem appellatur, est exemptus, seu immediate subiectus Papæ. 4. Si Judex intermedius palam deneget justitiam, vel aperè sit inhabilis, v. g. excommunicatus, suspensus, suspectus & sic recusatus, vel si longo tempore absit; tunc enim licet adire mediatum. Vid. *Ord. Cam. p. 2. tit. 29.* 5. Si Judex à quo fuit delegatus, appellandum est non ad alium, nisi ad delegantem juxta dicta ad tit. de off. deleg.

Dico 2. Appellatio materialiter sumpta à quoad substantiam est Juris Naturalis. Abb. in *Rubr. hujus tit. n. 6.* & plerique alij, neque ullum huic assertioni sub allatis terminis polite refragari putem; cum appellatio sit species justæ defensionis, & remedium contra iniquum gravamen. c. 61. §. porro b. t. Conspirare videtur *Clem. 2. de sent. & re jud.* Aliud est de Appellatione formaliter spectata, h. e. quatenus est remedium se defendendi non quomodocunque, sed servato Juris ordine, & juxta præscriptum legum Humanarum, seu quomodum & solemnitate considerata, ut v. g. fuit certo tempore &c. sic enim considerata est Juris Positivi Humani creatura. Oppones 1. Appellatio potest negari à Principe, & sæpe negatur per clausulam, ut procedatur appellatio remota. c. 1. de Refr. 2. Potest remitti in tuo pacto. l. fin. §. fin. C. de tempor. Appell. Sed quæ Juris Naturalis sunt, nec à Principe tolli, nec à Partibus reinitti possunt. *Clem. cit. & §. 11. Inst. de l. N. G. & C. 3. in l. 1. ff. h. t.* dicitur nonnunquam contingere, ut sententiæ late reformentur in pejus, & in causa appellationis judicetur deterius, quàm in prima instantia; deinde tantum litis protrahendæ causâ quandoque interponuntur: sed hoc utique non vult Jus Naturale: ergo nec vult appellationem concedi. 3. ad 1. Negatur vel prohibetur non quoad substantiam, sed solum quoad modum restringitur ab illo, qui vult procedi appellatione remota, sicut restringitur ab ipso Jure Positivo. Etiam stante illa clausula potest gravatus adire Superiorem per viam que-
relæ

relatopponendo nullitatem sententiæ, per viam Supplicationis, vel Revisionis, Recusationis &c. De hac clausula dabo plura §. 3. infra. Ad 2. Jus Naturale concessit Appellationem in favorem privatorum: ergo isti renunciare possunt, modo renuntiatio non cedat in præjudicium tertij. Ad 3. ille abusus Judicium, & Litigantium, non facit, ut appellatio secundum se non sit saluberrimum pro gravatis remedium, à Natura ordinatum, ut ipsis succurratur.

Notandum hic est, plures dari casus, in quibus Jura denegant Appellationem, quorum aliqui dantur ex parte Judicis à quo, si nempe fuit supremus Princeps vel ejus dicasterium, si Princeps delegavit causam cum prohibitione appellationis, si pronuntians fuit arbitror tantum; de quibus jam dictum. Alij ex parte Appellantis, ut si contempsit Judicem per contumaciam in non comparendo, si fuit condemnatus in causa criminali criminaliter acta, si renunciavit Appellationi. Alij ex parte materia & rei, circa quam versatur sententia, ut si non patitur dilationem, si sententia est notoriè justa ratione facti, vel ratione Juris clari, si versatur circa legitimam correctionem adhibendam, si circa possessionem momentaneam, si circa rem valde modicam. Alij ex parte temporis, ut si fatalia jam fluxerunt, si executionem postulat transitus sententiæ in rem judicatam, si causa jam fuit diu acta & protelata, ita ut super eodem gravamine jam bis fuerit appellatum; tertia enim vice appellare prohibetur. De quibus agemus in subsequentibus. Aliqui 15. tales casus memoriæ causâ in hos versus coegerunt.

Appellare vetant Scelus, Excellentia, Pactum, Arbitrium, Patre, aut si Dilatio nulla,

Clausula, que removet, Res, que notoria constat,

Corrige, Contemptus, Possessio, Jus quoque clarum,

Post Executio, Minima, & res longius acta.

Quorum verborum sensum facile colliges ex dictis, & amplius adhuc ex dicendis.

§. II.

De Appellante, & Judice Appellationis.

Sciendum, quamvis per Judicem Appellationis intelligi possit tam Juxta à quo, quam Juxta ad quem, ordinariè tamen intelligi hunc posteriorem, qui etiam dicitur appellatus. De utroque movetur quæstio, an à quolibet, & ad quemlibet Judicem appellari possit, item cui appellare permittitur.

Dico 1. Appellare regulariter possunt omnes, qui aliquo modo per sententiam sunt læsi. Communis ex claris textib. l. 1. §. 5. ff. de iur. quæ appellatio est species justæ defensionis. Dixi 1. regulariter; excipiuntur enim 1. qui sententiam contra se latam approbârunt vel expresse, vel tacite saltem, v. g. petendo dilationem ad solvendum judicatum, non petendo Apostolos, non appellando intra 10.

Lib. II. R. P. Pickler.

dies, vel post appellationem interpositam adhuc litigando coram Judice à quo. 2. Qui ante prolatam sententiam renuntiârunt appellationi in specie, & expresse. 3. Formaliter contumaces, h. e. qui peremptoriè citati apertè dixerunt, se nolle venire, & sic formaliter contempserunt Judicem: aliud est de illis, qui solum contumaces erant simpliciter in non comparendo, in non jurando de calumnia, in non restituendo; quia tales non videntur contemnere Judicem, sed potius diffidere juri suo. 4. Qui in eadem causa tres conformes sententias contra se tulit. 5. Judicialiter confessi, aut convicti per evidentiam Juris, aut facti. 6. Specialiter prohibiti. 7. Notoriè criminosi. Vid. c. 13. seqq. c. 20. 21. 65. h. t. l. 1. ff. à quib. appell. non lic. l. 2. C. quorum appell. non recip. & Auctores passim. Dixi 2. qui aliquo modo sunt læsi, ut insinuarem, non illos tantum, contra quos directè lata est sententia, appellare posse, sed etiam alios, qui vel alieno nomine ligârunt, vel gravamen aut præjudicium ex sententia patiuntur. can. 30. caus. 2. q. 6. l. 1. §. 5. ff. h. t. cum hoc tamen discrimine, quod, si tertius quidam à litigantibus distinctus pro suo interesse appelleret, debeat exprimere causam appellationis, ad quod non teneretur directè condemnatus, ut cum communi tradit Gail l. 1. observ. 122. n. 5. unde appellare permittitur 1. Procurator pro Principali: Tutor pro Pupillo: Curator pro Minore: Pater pro Filio: Maritus pro Uxore: Episcopus pro suo Clerico: Abbas pro Monacho: Civitas pro Cive: Dominus pro Subdito. 2. Confors litis. 3. Cohæres pro cohærede condemnato. 4. Fidejussor pro eo, pro quo cautionè præstitit. 5. Creditor ratione pignoris, ne istud deveniat ad alterû. 6. Uxor ratione dotis &c. Porro hi omnes etiam extrajudicialiter appellare possunt à gravamine, quod ipsis extrajudiciû imminet, & timetur, vel jâ est illatû.

Oppones 1. Si omnibus permittitur appellare Judicialiter, tunc etiam excommunicatis: sed his non licet, quia appellando fiunt Actores: agere autem non conceditur excommunicatis. c. 12. de Except. 2. Si quilibet gravatus potest appellare, tunc casu, quo uterque litigans per sententiam se gravari existimat, uterque appellare poterit: sed hoc est in conveniens; posset enim contingere, ut unus ad hunc, alter ad alterum, scilicet unus ad immediatum, alter ad mediatum appellet Judicem: ubi tunc causa appellationis esset agitata? 3. Diximus, quod appellare non liceat illi, qui ante sententiam renuntiavit appellationi: sed hoc est contra c. 20. 21. h. t. ubi habetur, quod jurans se statutum sententiæ, vel judicio Ecclesiæ, nihilominus appellare possit: ergo. R. ad 1. N. Min. Excommunicatus appellando fit quidem Actor, sed necessarius, nempe gravamine iniquo adactus, ut se defendat: non prohibetur autem comparere in judicio tanquam actor necessarius, consequenter nec appellare; prohibitus tamen est appellare extrajudicialiter; quia talis appellatio haberet rationem conventionis voluntariæ.

E e e

riæ